

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΚΘΕΣΗ-ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Θέμα Α περίληψη

A1. Θεματικό κέντρο: λόγοι για τους οποίους παρουσιάζεται έλλειμμα σεβασμού στις μέρες μας

Άξονες της περίληψης:

- Φοβίες και ανασφάλειες, δυσκολία κοινωνικής συνύπαρξης
- Υπερίσχυση του ατομικού μας «Εγώ», κατίσχυση της προσωπικής αντίληψης για το δίκαιο έναντι της ανθρώπινης αξιοπρέπειας
- Απώλεια προσανατολισμού
- Ατομικισμός, υποτίμηση των άλλων, επιβίωση με κάθε κόστος, υποτίμηση της αξίας και της προσφοράς των άλλων, ικανοποίηση επιθυμιών με κάθε κόστος

B1. 1β, 2α, 3γ, 4α, 5β

B2. Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 1 ο συγγραφέας χρησιμοποιεί μια **αναλογία**. Μέρη της αναλογίας: σεβασμός- κόσμημα. Στόχος: να αναδείξει την αξία του σεβασμού, αφού παραλληλίζεται με ένα κόσμημα που πρέπει κανείς να το προσέχει, γιατί τον «κάνει πραγματικά όμορφο». Έτσι, καθιστά σαφή την αφηρημένη έννοια του σεβασμού μέσα από τον παραλληλισμό της με μια έννοια οικεία, αυτή του κοσμήματος (προσδιορίζεται η έννοια αυτή η οποία στο κείμενο δεν είναι σαφής και συγκεκριμένη και αποδίδεται ως «κούφιε φιλοσοφίες», «αόριστα και χαώδη ρητά»). Εκκλαϊκεύεται το περιεχόμενο της έννοιας, ο λόγος αποκτά παραστατικότητα, αμεσότητα και το ύφος είναι οικείο και γλαφυρό (αναφορά στο υφολογικό αποτέλεσμα)

B3. Σύγκριση απόψεων

Οι απόψεις συγκλίνουν, λειτουργούν συμπληρωματικά, επιβεβαιώνουν την αξία και αναγκαιότητα του αυτοσεβασμού. Λειτουργούν ως έμμεση προτροπή για την υιοθέτησή του ως στάση ζωής (λειτουργούν και ως δίδαγμα)

- «Δε χρειάζεται... τον αυτοσεβασμό σου»: ο συντάκτης παρουσιάζει το σεβασμό ως μια αυτονόητη, αδιαμφισβήτητη και αυταπόδεικτη αξία που δε χρειάζεται προσπάθεια προκειμένου να αναδειχθεί. Μάλιστα, συνδέεται άρρηκτα με τον αυτοσεβασμό, αφού ο σεβασμός προέρχεται από αυτόν
- «Τουλάχιστον ... σε αρχές και αξίες»: ο αυτοσεβασμός και η συνέπεια λόγων και έργων είναι χρέος του σκεπτόμενου ανθρώπου και εφόδιο για την αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων. Βέβαια, είναι στο «χέρι του να σέβεται το διπλανό του» (προκύπτει ως επιλογή)

Θέμα Γ

Γ1. Το βασικό θέμα του ποιήματος σχετίζεται με τη φροντίδα, την αλληλεγγύη, την αρωγή, τη συντροφικότητα.

Πρόκειται, πράγματι, για ένα κάλεσμα του ποιητικού υποκειμένου. Καλεί τους ανθρώπους γύρω του σε βοήθεια, στήριξη (β' πληθυντικό πρόσωπο, προστακτική έγκλιση «πάρτε με... βάλτε με...: απευθύνεται άμεσα στους αποδέκτες, ευαισθητοποιεί, δηλώνει έντονα την προτροπή του, ενισχύει τον επιτακτικό χαρακτήρα και την ανάγκη κινητοποίησης, ευθύς λόγος: αποτυπώνει παραστατικά την παρέμβαση και το ενδιαφέρον των «συντρόφων»)

Η συνδρομή αυτή είναι ζωτικής σημασίας, εφόσον τα προβλήματα και οι αντιξοότητες δημιουργούν αισθήματα αδιεξόδου, οδηγεί σε ψυχική εξουθένωση (μεταφορικός λόγος, προσωποποίηση: «τη λάσπη που η ψυχή μου πατεί λερώνεται»). Χωρίς την αρωγή αυτή θα είναι αδύνατη η υπέρβαση αυτού του αδιεξόδου.

Ακόμα και η προοπτική της δημιουργεί αισθήματα ασφάλειας και παντοδυναμίας στο ποιητικό υποκείμενο. Δε φοβάται τους κινδύνους («αν πέσω, ας πέσω, όλα τα χέρια σας ανοιγμένα θα με κρατήσουν» επανάληψη, υποτακτική, α ενικό) ούτε καν το θάνατο (υπερβολή, σχήμα αδυνάτου = έμφαση, «δε θα πεθάνω ποτέ»)

Το προσωπικό σχόλιο προσεγγίζεται υποκειμενικά, ανάλογα με τη βιωματική εμπειρία και το αξιακό σύστημα του μαθητή. Μπορεί, μάλιστα, να αξιοποιηθεί η επικαιρότητα. Πχ. Ο μαθητής μπορεί να δηλώσει ότι σ' έναν κόσμο ατομικισμού, κοινωνικής αναλγησίας και κρίσης του ανθρωπιστικού ιδανικού, στον οποίο οι άνθρωποι «βουλώνουμε τ' αυτιά μας φοβισμένοι», εκείνος θα δηλώσει πρόθυμος ν' ανταποκριθεί στο κάλεσμα, αφού η αγάπη για το συνάνθρωπο είναι υπέρτατη αξία, χρέος και αγαθό.

Θέμα Δ

Δ1.

Κειμενικός τύπος: εισήγηση, επικοινωνιακή περίσταση: συνεδρίαση της Βουλής των Εφηβων

Προσφώνηση: αξιότιμε πρόεδρε της Βουλής, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, συμμαθητές

Πρόλογος:

- εισάγω στην έννοια των δικαιωμάτων, την αδιαμφισβήτητη αξία αλλά και την κατοχύρωσή τους στις δημοκρατικές κοινωνίες
- αξιοποιώ ως αφορμή την άποψη σχετικά με το έλλειμμα σεβασμού σήμερα
- επιβεβαιώνω, παρουσιάζω τα ζητούμενα (α πρόσωπο, ανακοίνωση ως θεματική της συνεδρίασης)

1^ο ζητούμενο: δηλώνω συμφωνία με τη διαπίστωση. Τεκμηριώνω αναφέροντας παραδείγματα παραβίασης δικαιωμάτων: υποτίμηση των άλλων, αμφισβήτηση της αξίας τους, απαξίωση της προσφοράς τους, παρωπίδες και συναισθηματικές αγκυλώσεις, αδυναμία κατανόησης της διαφορετικότητας – στοχοποίηση,

υποτίμηση της κουλτούρας του άλλου, διακρίσεις, υπερδιόγκωση του «Εγώ», ατομικισμός, πρόταξη της ατομικής αξίας έναντι της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, διεκδίκηση της ευδαιμονίας και προσπάθεια επίτευξης του ατομικού στόχου με κάθε κόστος, αδιαφορία για τις ανάγκες του συνανθρώπου, αδυναμία κοινωνικοποίησης, υγιούς συνύπαρξης και συνεργασίας

Μεταβατική φράση: συνδέω τα ζητούμενα (ανακεφαλαιώνω το προηγούμενο, προετοιμάζω για το επόμενο). Επισημαίνω την ύπαρξη του προβλήματος, τονίζω ότι ο σεβασμός εκδηλώνεται έμπρακτα

2^ο ζητούμενο: επιμερίζω την επιχειρηματολογία μου σε δύο άξονες = **εκδήλωση σεβασμού απέναντι στον εαυτό μας και τους άλλους**: αυτοσεβασμός, αποδοχή της διαφορετικότητας, ενδιαφέρον για τα προβλήματα, τις σκέψεις, τα συναισθήματα του άλλου, κοινωνικοποίηση, συνεργασία, αναγνώριση των κοινωνικών αξιών, πίστη στις παραδόσεις, επαφή με το παρελθόν, συνέπεια λόγων και έργων, σεβασμός στη φύση και το περιβάλλον, προσπάθεια για βελτίωση και ποιότητα ζωής, εθελοντισμός

Στον επίλογο επισημαίνω την αναγκαιότητα του σεβασμού, τονίζω το χρέος των φορέων και την ατομική ευθύνη για την εδραίωση του σεβασμού, ολοκληρώνω με προτροπή προς το ακροατήριο και μια αισιόδοξη προοπτική

Εκφράζω ευχαριστίες